

Violència Física i Violència Estructural contra les Dones en la Literatura

Maria Antonia Oliver Rotger
Departament d'Humanitats
(UPF)

Febrer del 2020

Empreu aquest identificador per citar aquest document
MUÑOZ PUIG, Marina; VERGE MESTRE, Tània. *Fitxes docents per treballar l'abordatge de la violència masclista*.
Barcelona: UPF, 2020.

Índex

Àmbit d'aplicació

[Graus](#)

[Assignatures](#)

Abordatge docent

[Temes específics que es poden tractar](#)

[Activitats de seminari](#)

Referències

[Referències bibliogràfiques](#)

[Altres recursos](#)

Àmbit d'aplicació

Graus

Grau en Humanitats; grau en Estudis Globals

Assignatures

Women's Literature in English; Literatura Anglesa; Studies in English Literature; Altres Literatures

Abordatge docent

Temes específics que es poden tractar

1. Mecanismes textuais de representació i de resistència contra la violència masclista.
2. Contextos socioculturals per entendre la intersecció del gènere, la raça i la classe social en la violència explícita contra les dones en la literatura.
3. La violència simbòlica i estructural en la literatura: els estereotips, prejudicis i mites en què la violència contra les dones és present.

Activitats de seminari

- Anàlisi retòrico-estilística de fragments literaris (poesia, teatre, narració) en què la violència dels homes contra les dones és present. Des de quin punt de vista es narra? Qui és el subjecte d'enunciació? Qui té l'autoritat? Es justifica la violència? Hi ha una interiorització de la violència per part de la dona si és ella qui narra? Quins són els punts de vista confrontats, si és el cas? A través de quines estratègies retòriques (sarcasme, ironia, hipèrbole, caricaturització, dramatització, èmfasi a través de la repetició o magnificació, antítesi, etc.) es justifica, qüestiona o perpetua aquesta violència?
- Contextualització sociocultural de la violència en una obra literària. Quins són els mecanismes de poder subjacents al text que justifiquen/qüestionen la violència? Com entenem aquests mecanismes de poder a partir de la intersecció del gènere, la raça, la classe, l'ètnia, el colonialisme, l'esclavitud, etc.
- Anàlisi de fragments literaris escrits per dones en què la violència patriarcal no és explícita però present i esmentada, contrastats amb l'anàlisi de fragments en què la violència és explícita, i amb fragments en què la violència ha sigut interioritzada i es manifesta a través del discurs. Què possibilita que les dones puguin parlar obertament de la violència contra elles? Què ho impossibilita? Quins són els mecanismes que fa servir la dona per resistir la violència o defensar-se'n en funció de la seva posició com a subjecte envers la cultura dominant, la classe dominant, la "raça" dominant, envers

altres dones, envers comunitats i relacions alternatives i no-violentes? Exemples: *Harriet Jacobs, Incidents in the Life*, comparat amb *Alice Walker, The Color Purple*.

- Elaboració de perfils/fitxes de personatges basats en la seva relació/posició envers la violència. Com parlen sobre la violència i per què? Justificació en base a les anàlisis literàries del punt 3.
- Variacions del "doble estàndard" sexual en la representació de les dones en la literatura per justificar la violència contra elles o contra si mateixes. Verge/puta; *donna angelicata*/Eva; bruixa, fetillera/dona innocent i submissa; *femme fatale*/dona casada "tradicional"; boja, histèrica, incontinent, caòtica/dona callada, continguda, discreta.

Referències

Referències bibliogràfiques

- ARMSTRONG, Nancy; TENNENHOUSE, Leonard (eds.). *The violence of representation. Literature and the history of violence*. Londres/Nova York, 1989. [Routledge Revivals, 2014]. DOI: <<https://doi.org/10.4324/9781315794389>>
- AUERBACH, Nina. *Woman and the Demon: The Life of a Victorian Myth*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1982.
- BORDO, Susan. *Unbearable weight: Feminism, western culture and the body*. Berkeley, CA: University of California Press, 1993.
- BUTLER, Judith. *Gender trouble, feminism and the subversion of identity*. Londres: Routledge, 1990.
- BUTLER, Judith. *Bodies that matter: On the discursive limits of sex*. Londres: Routledge, 1993.
- COLLINS, P. *Black feminist thought: Knowledge, consciousness, and the politics of empowerment*. 2n. ed. Nova York: Routledge, 2000.
- DE LA CONCHA, Angeles (coord.). *El sustrato cultural de la violencia de género. Literatura, arte, cine y videojuegos*. Madrid: Síntesis, 2010.
- FROULA, Christine. "Daughter's seduction: Sexual violence and literary history", *Signs: Journal of Women in Culture & Society*, 11 (4), 1986. Pàg. 621-644.
- GRAULICH, Melodie. "Violence against women in literature of the western family", *Frontiers*, VII (3), 1984. Pàg. 14-20.
- HENDIN, Josephine Gattuso. *HeartBreakers: Women and violence in contemporary literature and culture*. Nova York: Palgrave MacMillan, 2004.
- LAWLESS, Elaine, J. "Woman as abject: 'Resisting Cultural and Religious Myths That Condone Violence against Women'", *Elaine J. Western Folklore*, 62 (4), 2003. Pàg. 237-269
- McCLINTOCK, Anne, *Imperial leather: Race, gender and sexuality in the Colonial contest*. Nova York: Routledge, 1995.
- TATUM, Karen E. *Explaining the depiction of violence against women in Victorian literature: Applying Julia Kristeva's theory of abjection to Dickens, Brontë, and Braddon*. Lewiston: Edwin Mellen Press, 2005.
- SMITH-ROSENBERG, Caroll. *Disorderly conduct: Visions of gender in Victorian America*. Nova York: A.A. Knopf, 1985.

Altres recursos

Informes, recursos audiovisuals, etc.

- Judith Butler: When Killing Women Isn't a Crime. [Entrevista]. Disponible en línea: <<https://www.nytimes.com/2019/07/10/opinion/judith-butler-gender.html>>
- Judith Butler: "Gender Is Extramoral". [Entrevista]. Disponible en línea: <<https://mronline.org/2009/05/16/interview-with-judith-butler-gender-is-extramoral/>>
- Elisabeth Azebedo uses her poetry to confront violence against women. [TedTalk]. Disponible en línea: <<https://www.youtube.com/watch?v=SJOG1iCLzCA>>
- Kimberley Creshew: "The urgency of intersectionality". [TedTalk]. Disponible en línea: <https://www.ted.com/talks/kimberle_crenshaw_the_urgency_of_intersectionality/transcript?language=en>
- Chimamanda Ngozi Adichie: "We Should All be Feminists". [TedTalk]. Disponible en línea: <https://www.ted.com/talks/chimamanda_ngozi_adichie_we_should_all_be_feminists?language=en>
- DAVIS, Angela. "The color of violence against women". Disponible en línea <<http://www.hartford-hwp.com/archives/45a/582.html>>
- Violence against Women Initiative. <<https://lesley.edu/violence-against-women>>
STANFORD ENCYCLOPEDIA OF PHILOSOPHY.
<<https://plato.stanford.edu/index.html>>

Fonts de dades (bases de dades o informes amb dades)

- Bases de dades bibliogràfiques. Disponible en línea: <<https://fordham.libguides.com/WomenGenderSexuality/Databases>>
<<https://www.libraries.rutgers.edu/indexes/safetylit>>